

דף תרגול: ציר הזמן הגדול – מהנאורות ועד קום המדינה

מהדורה למורה עולים חדשים

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות אירועים מרכזיים בהיסטוריה המודרנית ולמקם אותם בזמן
- לקשר בין אירועים כלליים לתהליכים ביהדות ובציונות
- לתרגל סדר כרונולוגי של תהליכים היסטוריים

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – שאלות רב-ברירה

1. ב – קופרניקוס
2. ב – המהפכה הצרפתית
3. ג – 1897
4. ג – מוסוליני
5. ב – ועידת סן רמו
6. ב – 1914

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – הצהרת בלפור פורסמה ב-1917, כשלוש שנים אחרי פרוץ המלחמה ב-1914
2. לא נכון – העלייה הראשונה התחילה ב-1882, לפני הקונגרס שהתקיים ב-1897
3. נכון – שתיהן התרחשו ב-1917
4. נכון – מקווה ישראל הוקם ב-1870 ופתח תקווה ב-1878
5. לא נכון – מוסוליני עלה לשלטון ב-1922 והיטלר ב-1933

חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

1. 1789
2. קונגרס
3. בלפור
4. 1933
5. אוניברסיטה

חלק ד' – התאימו אירוע לתקופה

- 1 – ב (אירופה במאה ה-19 ורעיונות הנאורות)
- 2 – ג (משטרים טוטליטריים)
- 3 – ה (היישוב הישן והעלייה הראשונה)
- 4 – א (הדרך לקום מדינת ישראל)
- 5 – ד (אמנציפציה ומעמד היהודים בעת החדשה)

חלק ה' – סדרו את האירועים לפי הסדר הכרונולוגי

1. פרוץ המהפכה הצרפתית
2. ייסוד כל ישראל חברים בפריז
3. תחילת העלייה הראשונה
4. הקונגרס הציוני הראשון
5. הצהרת בלפור
6. ועידת סן רמו מעניקה לבריטניה את המנדט

חלק ו' – שאלות פתוחות

1. ב-1917 פרצה המהפכה הבולשביקית ברוסיה וגם פורסמה הצהרת בלפור, שתי התפתחויות שהשפיעו רבות על ההיסטוריה העולמית והיהודית
2. תשובה פתוחה, יש לבדוק שהתלמיד מצביע על קשר הגיוני בין שני אירועים מהציר (למשל הנאורות והמהפכה הצרפתית)

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הגדרה בסיסית של שייכות לעם משותף
- כל אירוע נכון התואם לתקופה שצוינה
- הבנה שהסדר מסביר תהליכים וסיבה-תוצאה

טיפים להפעלה:

- אפשר להציג את ציר הזמן מול הכיתה ולבקש מהתלמידים לאתר את האירועים שבדף
- מומלץ לחלק את הכיתה לקבוצות לפי תקופות (נאורות, לאומיות, שואה, ציונות) לפני התרגול
- בחלק הסידור הכרונולוגי כדאי לעודד שימוש בטיעונים מבוססי סיבה ותוצאה

דף תרגול: ציר הזמן הגדול – מהנאורות ועד קום המדינה

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

יש כאן הרבה אירועים חשובים מההיסטוריה, מלפני הרבה שנים ועד הקמת המדינה. נתרגל לדעת מתי כל דבר קרה ומה הקשר בין האירועים.

מילון קטן:

נאורות	תנועת רעיונות שהדגישה שכל, חירות וזכויות אדם
אמנציפציה	תהליך של קבלת זכויות אזרח שוות ליהודים
לאומיות	תחושת שייכות של אנשים לעם משותף בעל זהות ושפה
טוטליטריות	שלטון שמנסה לשלוט בכל תחומי חיי האזרחים
ציונות	תנועה שאפה להקים בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל
מנדט	שלטון זמני של מדינה אחת על שטח בשם גוף בינלאומי
עלייה	הגירת יהודים לארץ ישראל מתוך מניע לאומי או דתי

1 חלק א' – שאלות רב-ברירה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי אמר שהארץ סובבת סביב השמש?

א) ניוטון ב) קופרניקוס ג) גוטנברג ד) לוק

2. מה קרה ב-1789?

א) הצהרת בלפור ב) המהפכה הצרפתית ג) הקונגרס הציוני הראשון

ד) פרוץ מלחמת העולם הראשונה

3. מתי היה הקונגרס הציוני הראשון?

א) 1860 ב) 1882 ג) 1897 ד) 1920

4. מי הפך לראש ממשלת איטליה?

א) היטלר ב) לנין ג) מוסוליני ד) סטלין

5. איזו ועידה נתנה לבריטניה את השליטה על הארץ?

א) קונגרס וינה ב) ועידת סן רמו ג) הקונגרס הציוני ד) ועידת ורסאי

6. מתי התחילה מלחמת העולם הראשונה?

א) 1905 ב) 1914 ג) 1917 ד) 1920

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הצהרת בלפור פורסמה לפני פרוץ מלחמת העולם הראשונה	☐	☐
2	הקונגרס הציוני הראשון התקיים לפני תחילת העלייה הראשונה	☐	☐
3	המהפכה הבולשביקית ברוסיה התרחשה באותה שנה כמו הצהרת בלפור	☐	☐
4	מקווה ישראל הוקם לפני פתח תקווה	☐	☐
5	היטלר עלה לשלטון בגרמניה לפני שמוסוליני עלה לשלטון באיטליה	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. בשנת _____ פרצה המהפכה הצרפתית

2. בשנת 1897 התכנס ה_____ הציוני הראשון

3. בשנת 1917 פורסמה הצהרת _____

4. בשנת _____ עלה היטלר לשלטון בגרמניה

5. בשנת 1925 נפתחה ה_____ העברית בירושלים

4 חלק ד' – התאימו אירוע לתקופה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. פרסום 'האמנה החברתית' מאת רוסו	___	**א.** הדרך לקום מדינת ישראל
2. המהפכה הבולשביקית ברוסיה	___	**ב.** אירופה במאה ה-19 ורעיונות הנאורות
3. ייסוד פתח תקווה	___	**ג.** משטרים טוטליטריים
4. הצהרת בלפור	___	**ד.** אמנציפציה ומעמד היהודים בעת החדשה
5. שוויון זכויות ליהודי צרפת	___	**ה.** היישוב הישן והעלייה הראשונה

5 חלק ה' – סדרו את האירועים לפי הסדר הכרונולוגי

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	הצהרת בלפור
☐	תחילת העלייה הראשונה
☐	הקונגרס הציוני הראשון
☐	ייסוד כל ישראל חברים בפריז
☐	ועידת סן רמו מעניקה לבריטניה את המנדט

☐	פרוץ המהפכה הצרפתית

6 חלק ו' – שאלות פתוחות

ענו בקצרה.

1. הסבירו בקצרה מדוע שנת 1917 נחשבת שנה משמעותית במיוחד בציר הזמן (לפחות שני אירועים)

2. בחרו שני אירועים מהציר שלדעתכם קשורים זה לזה, והסבירו את הקשר ביניהם

כרטיס יציאה

מהי לאומיות, במילים שלכם?

ציינו אירוע אחד מהמאה ה-18 ואירוע אחד מהמאה ה-20 מהציר

מדוע חשוב ללמוד אירועים לפי סדר כרונולוגי?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀